

13. december 2022
Side 1 af 5

Besvarelse af 10-dages forespørgsel om fattigdom

Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) har modtaget en 10-dages forespørgsel fra Katrine Vinther Nielsen (Enhedslisten) om tiltag til forebyggelse eller bekæmpelse af fattigdom. I det følgende besvares spørgsmålene enkeltvist. Det skal bemærkes, at svarene flere steder overlapper hinanden.

1. Hvilke muligheder er der kommunalpolitisk for at kompensere for eller forhindre fattigdom - særligt børnefattigdom?

Enkeltydelser og personligt tillæg

Hvis borgere er i økonomisk trang, kan de søge kommunen om enkeltydelser efter aktivlovens kapitel 10 eller integrationslovens kapitel 6 og om personlige tillæg efter pensionslovene.

Herunder fremgår en oversigt med eksempler på, hvad man kan søge om hjælp til. Der kan ikke laves en udtømmende liste med ydelser, man kan modtage støtte til.

- rimeligt begrundede enkeltudgifter, der er uforudsigelige, hvis borger har været ude for ændringer i sine forhold. Enkeltudgifter kan eksempelvis være hjælp til betaling af huslejerestancer, elregning, vandregning og overlevelseshjælp.
- midlertidig hjælp til betaling af husleje, hvis borger er udsættelses-truet på grund af huslejerestance
- sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan ydes hjælp til efter anden lovgivning. Behandlingen skal være nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunder
- alle former for tandpleje, hvis borger modtager ydelser svarende til uddannelseshjælps- eller kontanthjælpsniveau efter lov om aktiv socialpolitik
- flytteudgifter som fx udgifter til depositum/indskud, transport af indbo og rejseudgifter. Får borger hjælp til boligindskud skal hjælpen tilbagebetales på et senere tidspunkt.
- Udgifter i forbindelse med samvær med børn, som ikke bor hos borgeren.

Enkeltydelser er i udgangspunktet engangsydelser. Dog kan enkeltydelser, som er sygdomsrelateret, f.eks. betaling af medicinudgifter, være løbende.

Vurderingspraksis ifm. ansøgninger om enkeltydelser

Der er nogle faste lovgivningsmæssige rammer for, hvornår kommunen kan udbetale økonomisk støtte til borgere, som modtager ydelser. Aarhus Kommune anvender vejledende rådighedsbeløb ved behandling af ansøgninger om enkeltydelser og personlige tillæg. Det vejledende rådighedsbeløb er et pejlemærke for, om borgeren, efter afholdelse af rimelige faste udgifter, har

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

FAS Administration og Ledelse

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 85 99 86

Direkte e-mail:
nilbr@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Anne Stolberg
Sara Kafili Nielsen
Nille Bregenov-Pedersen

tilstrækkelige midler tilbage til øvrige udgifter såsom mad. Kommunen fastsætter selv niveauet for det vejledende rådighedsbeløb.

13. december 2022
Side 2 af 5

Aarhus Kommunes vejledende rådighedsbeløb ligger på et højere niveau end det gennemsnitlige niveau på landsplan. De vejledende rådighedsbeløb i Aarhus Kommune er fastsat til 10 % over vejledende beløb udarbejdet af Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA). De er løbende pristalsreguleret til nutidsniveau.

Pristalsreguleringen tager udgangspunkt i Nettoprisindeksreguleringen fra Danmarks Statistik. På baggrund af de aktuelle tal fra oktober 2022 reguleres de vejledende rådighedsbeløb pr. 1. januar 2023 med ca. 10%.

Rådighedsbeløbet er vejledende. Det betyder, at Ydelsescenteret i Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse efter en individuel konkret vurdering kan fravige det vejledende rådighedsbeløb.

Særligt ift. børnefattigdom

Hvis der er børnefamilier, som akut mangler penge, vil de i særlige tilfælde kunne bevilliges overlevelseshjælp iht. aktivlovens § 81 om enkeltydelser.

Lov om social service (Serviceloven) giver ikke mulighed for at iværksætte tilbud til børn/familier alene med begrundelse i fattigdom. Udgangspunktet for den hjælp og de tilbud, Sociale Forhold og Beskæftigelse tilbyder borgerne via Serviceloven, har dermed afsæt i sociale udfordringer.

På samme vis har lov om aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven) ikke et særskilt fokus på fattigdomsproblematikker, men på at bistå ledige i så hurtigt og effektivt som muligt at komme i beskæftigelse således, at de kan forsørge sig selv og deres familier.

Hjælp til sociale udfordringer og veje til beskæftigelse, herunder at mindske antallet på offentlig forsørgelse, er dermed centrale elementer i forebyggelsen og bekæmpelsen af fattigdom og de konsekvenser for børn, det kan have at vokse op i fattigdom.

Hjælpemuligheder i samarbejde med civilsamfundet

MSB samarbejder med civilsamfundsorganisationerne om at synliggøre de forskellige hjælpemuligheder for økonomisk trængte borgere, samt løbende justere indsatser, såfremt der tilkendegives behov herfor.

I alt har MSB 48 samarbejdsaftaler med forskellige organisationer, hvoraf en stor del har initiativer for økonomisk trængte borgere. De 48 organisationer modtager årligt omkring 31 mio. kr. i støttemidler foruden de medarbejderressourcer i kommunen, som understøtter samarbejdet og koordineringen af

hjælp. Derudover blev § 18-midlerne (frivillighedsmidlerne) i november 2022 specifikt målrettet problemstillingen.

13. december 2022
Side 3 af 5

Der er lavet en særlig oversigt over frivillige tilbud målrettet økonomisk trængte borgere via aarhus.dk og socialkompasset.dk.

2. Kan der skabes hjælpeordninger, som afhjælper økonomisk svagt stillede aarhusianeres øgede forbrugsudgifter?

Nationale hjælpeordninger

Der har i 2022 været en række nationale initiativer til at hjælpe borgere med stigende forbrugsudgifter. De hjælpeordninger, der er i Aarhus Kommune, skal ses i relation hertil.

- Varmechecken: et engangstilskud til husstande med lav indkomst og varmekilder omfattet af ekstraordinære prisstigninger i fyringssæsonen 2021-2022. Varmechecken er på 6.000 kr. og er en skattefri engangsydelse.
- Ekstra økonomisk støtte til modtagere af ældrecheck: økonomisk støtte på i alt 5.000 kr. til folkepensionister, som har fået bevilget og udbetalt ældrecheck for 2022. Støtten er skattefri.
- Engangsbeløb til modtagere af SU-handicaptillæg og SU-forsørger-tillæg som enlig forsørger: et skattefrit beløb på 2000 kr. automatisk udbetalt i oktober 2022
- Engangsbeløb til modtagere af overførselsindkomst som har forladt arbejdsmarkedet: Skattefrit engangsbeløb på 2.000 kr. udbetalt automatisk inden 1. marts 2023, til borgere på førtidspension, seniorpension, tidlig pension, efterløn eller fleksydelse.
- Lov om indefrysningsoverordning for høje energiregninger: Ifølge loven har energivirksomheder pligt til at yde indefrysning til husstande, når den samlede energipris overstiger et vist prisniveau. Loven giver dermed mulighed for, at borgere og virksomheder kan betale for udgifter til el, gas og varme på et senere tidspunkt ved eksempelvis en 4-årig afdragsperiode.
- Varmepuljen: I foråret 2022 blev der afsat en statslig pulje på 100 mio. kr. til dækning af kommunale udgifter til hjælp til udsatte borgere ekstraordinært høje varme- og elregninger. Det er kommunerne, som kan ansøge puljen, som dog alene dækker perioden 1. oktober 2021 – 30. april 2022. Der er tale om en pulje, der hjælper kommunen med at finansiere ydelser, som borgere allerede har mulighed for at søge iht. eksisterende muligheder i lovgivningen om enkeltudgifter eller personligt tillæg.

Foruden muligheden for at søge om enkeltudgifter har Aarhus Kommune ikke mulighed iht. lovgivningen at give økonomisk trængte borgere et økonomisk tilskud grundet øgede forbrugsudgifter.

13. december 2022
Side 4 af 5

3. Kan der skabes hjælpeordninger ift. folkepension og andre ydelser, som ikke er pristalsreguleret?

Aarhus Kommune har ikke mulighed for særskilt at finansiere hjælpeordninger til borgere med folkepension og andre ydelser. Kommunen skal følge lovgivningen og de fastsatte betingelser for at yde økonomisk hjælp i særlige tilfælde. Kommunen/Byrådet vil kunne afsætte ekstra midler til støtte af frivillige organisationer, som arbejder med hjælpepakker via frivilligmidlerne (§ 18 i serviceloven). Kommunale støttemidler kan dog ikke videreformidles direkte til borgere i form af økonomisk støtte, gavekort, madvarer mm.

Det bemærkes, at folkepensionen og andre forsørgelsesydelse er satsreguleret. Det følger af § 49, stk. 3 i lov om social pension, at folkepensionens grundbeløb og pensionstillægget reguleres en gang årligt den 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Tilpasningsprocenten for 2023 er 1%, Folkepensionen reguleres således samlet set med 3% pr. 1. januar.

Borgere på folkepension eller førtidspension under den gamle ordning (før 2003) kan søge om helbredstillæg. Med almindeligt helbredstillæg kan borgere få tilskud til f.eks. medicin, tandlæge, høreapparat, fysioterapi, fodterapi og psykologhjælp. Med udvidet helbredstillæg kan borgere i målgruppen få tilskud til tandproteser, briller og fodbehandling.

I forhold til at vurdere, om borgere på folkepension og førtidspension (iht. pensionsloven) er i økonomisk trang, anvender Aarhus Kommune et højere vejledende rådighedsbeløb fastsat til 25 % over det vejledende beløb udarbejdet af Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA). De er løbende pristalsreguleret til nutidsniveau.

Borgere på folkepension kan ligeledes benytte hjælpeordninger i regi af MSB's samarbejde med civilsamfundet.

4. Kan tilskud til økonomisk svage grupper hæves, og i så fald hvilke?

Der er nogle faste lovgivningsmæssige rammer for, hvor mange penge kommunen kan udbetale til borgere, som modtager ydelser. Aarhus Kommune har iht. lovgivningen ikke mulighed for selvstændigt at hæve disse ydelsesniveauer.

5. Kan der skabes eller etableres kommunale hjælpepakker til økonomisk hårdt ramte personer og familier?

13. december 2022
Side 5 af 5

Jf. svar under spørgsmål 1 kan kommunen yde økonomisk hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter og personligt tillæg til borgere, som ikke selv har økonomisk mulighed for at betale en given udgift. Hjælpen ydes konkret til den enkelte borger efter ansøgning, og kræver en forudgående individuel konkret sagsbehandling.

I november 2022 valgte rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse at målrette §18-midlerne (frivillighedsmidlerne i serviceloven) initiativer for inflationsramte borgere. Kommunen/Byrådet vil kunne afsætte ekstra frivilligmidler til støtte af frivillige organisationer, som arbejder med hjælpepakker, når kommunen vurderer, at den vil støtte den pågældende organisations aktivitet økonomisk. Kommunale støttemidler kan dog ikke videreformidles direkte til borgere i form af økonomisk støtte, gavekort, madvarer mm.